

Ennakkovaikutusten arviointilomake ASUMISYKSIKKÖ KAJASTUKSEN MUUTTAMINEN YHTEISÖLLISEKSI ASUMISEKSI

Työryhmän nimi: Vammaispalvelujen asumisen keventäminen ja monimuotoistaminen – projekti / asumisyksikkö Kajastus

Työryhmän jäsenet/vaikutusten arvioinnin laatijat: Projektisuunnittelija Outi Priia, Projektikoordinaattori Katri Peltonen, vs. Vastuualuejohtaja Sari Landvik

Arvioinnin valmistumispäivämäärä: 22.5.2025

TÄYTTÖOHJE:

Ennakkovaikutusten arvioinnissa vastataan punaisella oleviin kokonaisuuksiin:

1. Vaikutus hyvinvointialueen asukkaalle
2. Vaikutus asiakkaalle sosiaali- ja terveystalouden toteuttamisessa
3. Vaikutukset lapsiin ja nuoriin
4. Henkilöstövaikutukset
5. Talousvaikutukset
6. Vastuullisuus
7. Vaikutukset sidosryhmiin
8. Organisaatiovaikutukset (operatiivinen organisaatio ja konserni)

Lomake täytetään arvioitavaan kokonaisuuteen soveltaen, joten täytetään vain ne kohdat, jotka koskevat kulloinkin arvioinnin kohteena olevaa muutosta.

Jokaisen kysymyksen alla on avuksi esimerkkejä näkökulmista, joita voi arvioinnissa tarkastella.

Vaikutusten arvioinnin tulokset siirretään esitettävän muutoksen esitystekstiin (viranhaltijapäätös / esitys aluehallitukselle), lomaketta ei liitetä päätökseen.

Vaikutukset	Nykytila	Arvioinnin kohteena oleva muutos
1. Vaikutus hyvinvointialueen asukkaalle • palvelujen saatavuus ja saavutettavuus • osallistuminen / osallisuus • asukkaan kokemus tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta • asukkaan kokemus turvallisuudesta, ml. tietoturva	- Asumisyksikkö Kajastus sijaitsee Kokemäellä ja se on 15- paikkainen ympärivuorokautisen asumisen yksikkö. Yksikössä on yht.12 ulko-ovellista asuntoa, 3 asuntoa ilman ulko-ovea sekä lisäksi asiakkaiden yhteiset tilat; keittiö, olohuone, saunatilat, pyykkitupa ja henkilökunnan tilat. Pihassa on erillinen varastorakennus ja pyöräkatos. - Kajastuksessa on tällä hetkellä koko yksikön kattava ympärivuorokautinen yövalvonta. Kajastuksen asiakkaat ovat tarvinneet yöaikaista apua ja tukea käytännössä erittäin vähän. Systemaattisia yövalvontakierroksia ei ole asuntoihin ollut tarpeen toteuttaa kenenkään kohdalla. Kaikissa asunnoissa on omat ulko-ovet, joten kulkeminen ja arjen toimiminen es. asioinnit sekä harrastaminen on asiakkaille täysin vapaata kaikkina vuorokauden aikoina. - Kajastus on yksikkönä ohjauksellinen ja yksikköön on sijoittunut asumaan toimintakyvyltään hyväkuntoisia asiakkaita.	- Asumisyksikkö muuttuu yhteisöllisen asumisen yksiköksi asiakkaiden yksilöllisen palvelutarpeen perusteella. - Yövalvonnan päättyminen Kajastuksessa - Asiakkaiden mahdollisuus muutoksen jälkeen yöaikaiseen yhteydenottoon lähiyksikköön (Kepolankoto, Köyliö) - Yöaikainen yhteydenottomahdollisuus lähiyksikön tuttuun henkilökuntaan varmistetaan hyvissä ajoin ennen muutosta (asiakkaiden ohjaaminen ja opastaminen+ käytännön testaaminen), Kepolankodon henkilöstön tutustumiskäynnit -

		Kajastukseen ja Kajastuksen asiakkaisiin ennen muutosta. Ilta-aikaisen henkilöstömiehityksen tarvetta seurataan muutoksen alkuvaiheessa ja tarvittaessa iltavuoroa pidennetään tilapäisesti tai tehdään muita tarvittavia toimenpiteitä. - Yövalvonnan poistuminen ei vaikuta asiakkaiden osallisuuteen, muihin palveluihin tai niiden saatavuuteen asumisyksikössä - Tällä hetkellä yksikössä asuvien asiakkaiden kohdalla toteutetaan palvelutarpeen arviointi, asiakassuunnitelman sekä päätöksen päivitys ennen muutosta. Asiakkaille tarjotaan palvelutarpeen mukainen asumispalvelupaikka. - asumismuodon muutoksen jälkeen toimintakykyä ja
--	--	---

		arjessa suoriutumista seurataan tiiviisti. - Vastuu kehittää monimuotoisia asumispalveluita asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin perustuen jatkuu
2. Vaikutus asiakkaalle sosiaali- ja terveystieteiden toteuttamisessa - hoito - saatavuus ja saavutettavuus - kattavuus - esteettömyys - laatu - omaiset - asiakkaan kustannukset	Ks edellä	- Mikäli yhteisöllinen asumismuoto ei syystä tai toisesta jonkin asiakkaan kohdalla ole mahdollinen (yksilöllinen toimintakyky, ym.), tarjotaan hänelle tarpeita ja toiveita vastaavaa palvelua toisesta hyvinvointialueen yksiköstä.
3. Vaikutukset lapsiin ja nuoriin - vaikutukset asumiseen, elinympäristöön, ja liikkumiseen, ml. esteettömyys - osallistuminen, harrastaminen, vapaa-aika - lapsen ihmissuhteet, terveys ja turvallinen arki - yksilöllisen kasvun ja kehityksen tukeminen - perheiden taloudellinen tilanne - elintavat (liikunta, ruokavalio, päihteiden käyttö, riskikäytös) - lasten osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet - jonotus ja oikea-aikaisuus, moniammatillisuus - arjen sujuvuus, digitaaliset taidot ja palvelutarjonta		- Ei vaikutusta

4. Henkilöstövaikutukset • työtehtävien muutokset, työaika • työterveys ja työhyvinvointi • työntekopaikka	- Kajastuksen yövalvontaan vaadittava henkilöstöresurssi on 2 työntekijää.	- Kahden työntekijän (sh ja lh) vähentäminen (yövalvonnan poistuminen pääosin perusteena) -> siirto muihin yksiköihin-> työtehtävät muuttuvat heidän osaltaan - Muutos vaikuttaa yöaikana hoidettujen työtehtävien siirtämiseen aamu-/iltavuoroihin (käytännössä koskee joitakin kirjallisia töitä tai pieniä järjestelytehtäviä). - Työssäjaksaminen: kolmivuorotyön haitat poistuvat, pakolliset yötyötä tekevien terveys-tarkastukset päättyvät heidän osaltaan. - Koko henkilöstön työajan muutos kolmivuorotyöstä kaksivuorotyöksi - Henkilöstön työajan käyttö kohdentuu tarkoituksenmukaisemmin toiminnalliseen päiväaikaiseen toimintaan
--	---	--

5. Talousvaikutukset • investoinnit • henkilöstö • toimitilat (ylläpitokulut, vuokrat, saneeraus, rakentaminen, asiakkaan matkakulut) • liikkuvat palvelut (kaluston hankintakulut, tilavuokrat, ammattilaisen työaika ja matkakustannukset, IT-kustannukset, varusteet, koulutus) • digitaaliset palvelut (hankintaratkaisut (hardware ja software), laitteet ja välineet, henkilöstön koulutus, sisällöntuotanto) • tukipalvelut	-Nykyisellään yksikön tilapäishoitohuoneet ovat olleet matalalla käyttöasteella, ja tilojen käytöstä ei ole ohjautunut riittävää määrää vuokra- / tai asiakasmaksutuloja. - Henkilöstöä on resursoitu liikaa asiakkaiden tarpeisiin nähden, asiakkailla enemmän tarvetta yhteisölliseen asumisen kuin ympärivuorokautiseen.	- Palkkakustannukset säästyvät: Kajastuksessa kahden työntekijän (sairaanhoitaja ja lähihoitaja) vähennys, yht. noin 100 000 € - Kajastus on fyysisiltä puitteiltaan yksikkö, jossa yhteisöllisen asumisen toteuttaminen on mahdollista ja tarkoituksenmukaista. Suurimmassa osassa asunnoista on tarvittavat minikeittiöt sekä oma ulko-ovi. Kahteen huoneeseen (entiset tilapäishoitohuoneet) on tulevaisuudessa tarpeen lisätä minikeittiöt, jotka ovat rakenteeltaan kevyet; vesipiste, jääkaappi ja liesitaso. - Tilapäishuoneet ovat olleet hyvin vähäisellä käytöllä, ja remontin myötä asunnot
--	---	--

		saadaan hyötykäyttöön pitkäaikaisille asiakkaille ja täten myös asiakasmaksut ja vuokrat ohjautuvat hyvinvointialueelle. - Turvarannekkeiden / kellojen hankinta asiakkaiden omaan käyttöön tarvittaessa (esim. matkapuhelimeen liitettävä turvapainike)
6. Vastuullisuus • ympäristön kantokyky, ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuus • uusiutuvien resurssien käyttö, kiertotalous, päästöjen hallinta • rakennettu ympäristö, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö • työllisyys ja työelämä		- Tarjotaan siirtyvälle henkilöstölle heidän koulutustaan ja osaamistaan vastaavaa muuta työtehtävää lähialueelta.
7. Vaikutukset sidosryhmiin • hankelinjaukset • palvelutuotannon ulkoistaminen • kunnat / ELY • yritykset (sote) • yhdistykset (3. sektori) • muut hyvinvointialueet, YTA		- Ei vaikutusta

8. Organisaatiovaikutukset (operatiivinen organisaatio ja konserni) • henkilöstön riittävyys ja saatavuus • henkilöstön määrä, asema ja osallisuus • työyhteisö ja johtaminen • raportointi-, tiedottamis- ja selvityselvoitteet	- Vammaispalveluissa on jonkin verran henkilöstöpulaa ja avoimia vakansseja.	- Muutoksen avulla turvataan osaavan henkilöstön siirtäminen toisiin yksiköihin, joissa on henkilöstöresurssipulaa ja asiakkaiden palvelutarve edellyttää isompaa mitoitusta. Vahvemmallalla resurssilla turvataan työntekijöiden työturvallisuutta. - Asumismuodon muutoksessa vaaditaan osaavaa ja vahvaa lähijohtamista muutoksen kohteena olevissa yksiköissä henkilöstön tukena, esihenkilöiden tuki varmistetaan organisaation tasolta. Johtamisessa ja viestinnässä huomioidaan hyvin myös omaiset ja sidosryhmät. Asukkaita, henkilöstöä ja omaisia osallistetaan muutokseen. - Muutoksen myötä ympärivuorokautisten asumispaikkojen määrä
--	---	---

		vähenee (15) ja yhteisöllisen asumisen paikkamäärä kasvaa (15). Nykyisessä tilastoinnissa näitä ei ole vielä eroteltu toisistaan. Valtakunnalliset seurantatilastot saadaan vastaamaan asukkaiden palvelutarvetta ja luonnetta. Tällä hetkellä yhteisöllinen asuminen tilastoituu ympärivuorokautiseen asumiseen, joka ei vastaa palvelutarvetta.
--	--	--